

אור תורה

כי נר מצוה ותורה אור (משלי י"ב)

כל המשתמש באור תורה אור תורה מחייבו (כתובת קיאה)

שבט תשע"ד שנה ארבעים ושמונה חוברת ה (תקפד)

ירחון תורני בהלכה ואגדה, חידושי ש"ס, שאלות ותשובות, פסקים ועוד. נוסד בסיון התשכ"ח לעי"נ המנוח הצדיק ר' לאלו אליהו הכהן זצ"ל שנלב"ע בר"ח אדר התשכ"ח. יוצא לאור ע"י ישיבת כסא רחמים בבני ברק תכב"ץ (מיסודו של מרן הגה"ק רבי מצליח מאזוז זצ"ל חי"ד).

הכתובת למכתבים:

אור תורה ת"ד 34013 ירושלים 9134001

02-6521533

דמי המינוי לשנה: בארץ 104 ש"ח

שיקים יש לשלוח לאור תורה ת.ד. 34013 ירושלים

לחוץ לארץ: 200 ש"ח רק בדאר אויר

אין משלוח בדאר ים

התוכן

שבע שאלות ותשובות בדיני נדה

דובש"י / ענייני מוסר מתוך ספר "נוה ציון" סופר

מה מברכין על אניגרון כשמתכוין לאכילה

בענין ברירה בלח

בענין הברכה על הנר במוצאי שבת

בדין אשה שאין לה הרגשה

בדין המראה הורוד

"פנים חדשות" בענין כתיבת סת"ם

שימוש נוסף בבול דאר שלא הוחתם ע"י הדאר כנראה בטעות

חידושי מס' ברכות, פסחים, תענית וקידושין

עוד בענין עלייה להר הבית בזה"ו

מכתבי תורה

שלחן עורך / חידון התורש / מודעות

הכותב

סימן

הרב מוסה חדאר זצ"ל ג

הרב ציון סופר זצ"ל גא

הרב יצחק דבדה גב

הרב אברהם יוסף כהן גג

הרב פלג י. בן-שטרית גז

הרב דניאל סגרון גה

הרב רפאל בן-שושן גו

הרב יצחק קלי גז

הרב יצחק מאזוז גח

דוד אורי כהן גט

נאמ"ן ס"ט ס

25 מכתבים סא

ויבה בהדלקת נר חנוכה

זון עובדיה וחנוכה עמ' קמ"ד) שבחורי ישיבות פטורים מהדלקת בשיבה ואסור להם לברך בית ומתארחים במקום אחר לא מבעיא אם הם שלא יכולים לפטור את בניהם כי אדם מ"ש האול"צ (שם מז, ב), אלא אפילו שהם שבישיבה כיון שאינם מדליקים בביתם שהוא ר ציון וחנוכה עמ' קנ) מחלקט יושר עמ' קנב: חנוכה בשני אופנים, או שאין דלוק בביתם גם לא היה יחד עם ההורים וגם לא הדליקו בחור ספרדי צריך לבדוק אם מדליקים עליו ובברכה אפילו שההורים מדליקים במקום זמני מלא שליט"א בקונט"ל שלו על חנוכה. בברכה

יואב דהן, מודיעין עילית.

בורר בשבת

בדיה יוסף זצ"ל נמשך השיעור ב"יזדים" ע"י רבי יצחק יוסף שליט"א, ושיעוריו מודפסים שם בגליון "בית מרן" פרשת ויצא תשע"ו רר דברים תמוהים מאד לענ"ד וטראיתי אי לכך אמרתי להציגם פה לעיון קוראי אור

שי"ט אש"א סק"ב בד"ה דע) הסתפק במי ותפוחים) ואינו צריך את שניהם עתה אלא א' חשיב בורר, שהרי אין כאן אוכל ופסולת, מה פסולת, וחניה דין זה בצ"ע. והבה"ל וסי' ותכריע שהוא בורר גמור, ורק אם צריך מין עב"ץ במו"ק סי' תקמ"ה, ובשו"ת יביע אומר ר"ל וכתב שיש להקל בזה בצירוף ספק נוסף. דברי המו"ק והבה"ל מהתוספתא ושבת פ"ז ד"ם אלו בפני עצמם ואלו בפנ"ע, או שליטת מאד שמרן היב"א זצ"ל לא הביא תוספתא נ"ב) שפירש דברי התוספתא שהפירות היו על דעת לאכול לאחר זמן הרי הוא בורר ומאחר שכך מפרש הרמב"ן את התוספתא, ה' וכתב עוד שהם אחד תמה על היב"א! נעלם ממנו דברי הרמב"ן. ועוד מאן לימא ש"ס שלנו וכנ"ל. עכת"ד הראש"ל שליט"א

וית רציתי להעיר שה"חכם אחד" הנ"ל הוא זערה 73. ושם הביא לשון התוספתא, והוסיף פרק חבית. וא"כ לפי דבריו של הראש"ל את הרמב"ן שפירש את הברייתא שהפירות

ות מעורבים עם עפר, והבורר הוא בגלל

שבירר את העפר במחכ"ת זה לא יתכן כלל, דא"כ למה כתוב בתוספתא שבירר הפירות מין זה בפני עמו ומין זה בפני עצמו, הרי גם במין אחד של פירות אסור, ולמה קתני בב' מיני פירות. והדבר ברור שכוונת התוספתא שכשנתערבו ב' מינים הוא עובר משום בורר כשמברר את ב' המינים. ומה שכתוב בתוספתא שם שבירר מהם העפר, הרי קתני "או" שליטת מתוכן עפר וצורות, ור"ל שבין שבירר פירות מפירות (בב' מיני פירות) ובין שבירר העפר מהפירות עובר על איסור בורר. וזה ברור.

ומה שהביא הראש"ל מהרמב"ן שבת, זה לשון הרמב"ן שם: הא דתניא נתפזרו לו פירות בחצרו מלקט על יד על יד ואוכל אבל לא לתוך הסל, לא נתפרש לי מה טעם, אלא שראיתי עניינה בתוספתא שהיא שנויה כך, פירות שנתפזרו מלקט אחד אחד ואוכל, נתערבו לו פירות בפירות בורר ואוכל, בורר ומניה על השלחן, בורר ומשליך לפי בהמתו, בורר אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן או שליטת מתוכם עפר וצורות ה"ז חייב, לפ"ז נראה דכשנתפזרו במקום עפר וצורות עסקין, ואסור ללקטן ולהתן בתוך הסל משום דמיהיזי כבורר עכ"ל הצריך לענייננו. ור"ל דע"פ סיום התוספתא ואו שליטת מתוכן עפר וצורות ה"ז חייב) מתפרשת גם הברייתא בשבת שם, דמייירי במלקט הפירות מעפר שנתערב בהן, אבל ודאי דמה שכתוב בתוספתא "ביררן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן" וכו' ה"ז חייב, שם לא מדובר שמעורבין בעפר, וחייב רק משום שמברר (ממין) את הפירות, שאם הכוונה רק משום העפר א"כ זה אף בפירות ממין אחד, ולמה אמרה התוספתא ביררן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן חייב. וזה ברור.

ומה שכתב עוד בסוף דבריו ועוד מאן לימא לן דלא משבשתא היא, הרי הוא עצמו כתב לפני כמה שורות שאין שום משמעות בש"ס נגד התוספתא, ובכה"ג בודאי לא משבשין לתוספתא.

יחודה חטאב, ירושלים.

[מכתב ה' בענין "כהני חזקה"]

באור תורה טבת תשע"ה וסימן מ', עמוד תמ"ד) הובאה תשובת מרן ראש הישיבה נר"ו בענין כהני חזקה, והביא שם מקובץ "משנת יוסף" וחשון תשע"ה עמ' שצ"ו) שיש פסק ממרן הגר"ע יוסף זצ"ל משנת תשנ"ב שאין לסמוך על סברת כהני חזקה אפילו בתורת סניף. ע"כ. ומזה העיר מו"ר נר"ו על עדות הגר"י ישראל מאיר יונה ה"י שבשנים האחרונות היה מרן זצ"ל מסתמך על ספק דכחני חזקה. והנה בקובץ הנז' (עמ' ש"פ) הובא פסק אחר ממרן זצ"ל בשנת תשע"ב בענין נישואי כלה אתיופית לכהן והתיר וצירף שם סברא דכהני חזקה, ומוכח לכאורה דהדר ביה וס"ל לצרף סברא זו לסניף עכ"פ. ושור"ר בקובץ בית חלל (וכסלו תשע"ד) תשובה ממרן זע"א בענין ספק חללה לכהן, ואחר שעשה ס"ס להתירה כתב בזה"ל: אולם הגר"ח ברב פעלים ח"ב כתב וכו' ואיך שיחיה מצאנו לאחד מן הראשונים הוא הריב"ש דס"ל שחקדימה לכהן בזה"ל אינה אלא מתורת מנהג והחזיקו בסברא זו גדולי עולם מהרשד"ם ודעימיה. ע"ש. וכ"כ בשו"ת בית אפרים וכו' ויש סיוע לדבריהם ממה שכתב בס' חסידים (הוצאת מוקיצי נרדמים סי' תר"ל, ואינה בהוצאת מה"ק) וז"ל, רב האי גאון היה עולה כל שנה מבבל לירושלים והיה שם בחג הסוכות והיו מקיפין את הר הזיתים בהושענא רבא ואומרים מזמורים שסידר להם רב האי, והיו הולכים לפניו כחנים מלובשים סיריקון ומעילים נאים במרחק מאה ואחריו העם רחוקים ממנו כמאה אמה והוא בתווך, ולאחר הסעודה היה רה"ג שוחק, וראוהו אחד ושאלו למה חיית הולך לבדך אחר הכהנים, וחשיב לו, שהולך עמי אליהו הנביא ופעם שאלתי אותו מתי יבוא משיח, אמר לי כשיקיפו את הר הזיתים עם כהנים, ולכן לקחתי עמי הפעם כל הכהנים שמצאתי לחקוף יחד אתם. והפעם אמר לי אליהו, ראה כל הכהנים שאתה רואה מלובשים מעילים נאים והולכים בגאווה אין שום אחד מהם כהן, ורק האחרון שהולך אחריהם ונמאס בעיניהם והוא חגור ברגליו אחת וחסר עין אחת הוא לבדו כהן אמת. ואמר רה"ג ומכך שחקתי שמכולם לא היה

כהן זולת אותו בעל מום. ע"כ². ואע"פ שהרב פתח הדביר כתב לדחות מ"ש המו"ק שהכהנים בזמנינו ספק נינהו וכו' ובשו"ת מהר"ץ חיות כתב שסברא זו אינה ראויה להצטרף אפילו לסניף וכ"כ עוד אחרונים אספם כעמיר גורנה הגאון שד"ח (מערכת כ' כלל צ"ב). מ"מ קרוב אני לומר שאילו היו רואים דברי ספר חסידים הנ"ל הווי הדרי בחו, ולכן מסקנא דדינא שאין לאסור על המבקשים להנשא כדת משה וישראל. עכ"ל מרן הגר"ע יוסף זצ"ל. חזינו להדיא דהדר הוא לכל חסידיו מהתשובה הנ"ל בשנת תשנ"ב, אם כי אין להוכיח דסמוך הוא על סברא זו בלבד להתיר כי גם שם יש ס"ס בלאו הכי. וכל זה כתבתי לברר דעת מרן הגר"ע יוסף אבל מ"מ יד הדוחה נטויה לדחות מכח בדיקות שעשו וכדו' וכמו שכתב מרן ראש הישיבה נר"ו.

[מכתב ו'] בענין קירוב הידים לפני ברכת מאורי האש

באור תורה מרחשוון תשע"ו (עמ' קצ"ט) הביא הרב שמואל זכאי נר"ו דברי האור לציון ח"ב (פכ"ב אות ו') שצריך לקרב את הידים לנר קודם ברכת מאורי האש ולא לאחריה והביא ראיה לדבריו מדברי מרן (ס' חצ"ר ס"ד) שאין מברכים על הנר עד שיאוונו לאורו והקשה הרב הנ"ל הרי המשך דברי מרן דהיינו שיהיה סמוך לו בכדי שיוכל להכיר בין מטבע מדינה זו למטבע מדינה אחרת, הרי שפתיו ברור מללו דמ"ש בתחלה שאין מברכים עד שיאוונו לאורו הכוונה שצריך שהאור יהיה ניכר בדרגה שיוכל להבחין בין מטבע זו למטבע אחרת, ואין כוונתו לדיני קדימה כמו שהבין האול"צ בכוונתו עכ"ד. ונראה לתרץ פשוט שאפילו שמרן לא דיבר בהדיא על דיני קדימה מ"מ מדבריו מדוייק שפיר שלא מברכים עד שיהיה ראוי ליהנות מהנר ואין ידע אם יכול ליהנות או לא ועל זה כתב האול"צ שצריך לקרב את הידים לפני הברכה עיין בשו"ע שם ס"ג ובמ"ב שחסביר כך את דברי מרן שכתב נוהגים להסתכל בכפות הידים.

עוד הביא הה"כ הנ"ל שהאול"צ הביא עוד ראיה לדברי מרן שם סעיף ט"ו שאין מברכים עד שיהא רואה את השלהבת ומשתמש לאורה ע"כ. וגם ראיה זו דחה הה"כ שכל מה שבא מרן לומר הוא שאם משתמש לאורה ואינו רואה את האור או הפוך לא מברכים אבל לא דיבר על דיני קדימה ע"כ. וגם את זה אפשר לדחות כנ"ל כי אפילו שמרן לא דיבר בהדיא על דיני קדימה מ"מ מדוייק דבריו משמע שאין מברכין עד שיהא רואה את השלהבת וראוי ליהנות ומשמע שקודם צריך לקרב את הידים כנ"ל ולאחר מכן לברך. בברכת התורה

יואב דהן, מודיעין עילית.

[מכתב ז'] בענין לחלוק על דברי הראשונים

ראיתי מ"ש הרב מרדכי מאזוז נר"ו (אור תורה כסלו תשע"ו ס' ל"ג) מאמר נפלא בענין לחלוק על הראשונים, איישר חיליה. רק אמרתי אבוא העיר על מ"ש באות ז' (עמ' רסח) ד"ה וכן בהערה הנז' של החיד"א וכו' והוא כדאמרן שלחקשות ממקור הדין ומסוניא בדוכתה,

2. א"ה ולי קשה מאד לסמוך על סיפור זה שלא נמצא לו מקור בספרי הגאונים שבידינו. ועוד שנסיעה מבבל לא"י בזמנם לוקחת כמה חדשים וכנודע מנסיעת הגאון ר' יוסף חיים זצ"ל לא"י בשנת התרכ"ט) ומה לו לרב האי לעזוב את קהלתו בבבל ולנדוד לא"י בימים נוראים וחג הסוכות. ועוד איך יתכן שלא נמצא בכלם כהן כשר רק אחד עור ופסח הפסול לעבודה בביהמ"ק? ומי יודע אם ר"י החסיד הוא בעל דברים וממי שמע אנדה זו וכי הוא חי כמאתים שנה אחרי רה"ג, או סתם תלמיד טועה כתב כן. נאמ"ן ס"ט.

היא תמיהה
הקפידא מס
יחזו פנימו
ואל שנשא
ראשונים ו
מחכם אחד
הבהיר מש
דזמנין אי
דעין רואה
ז"ל ע"ז בפ
לפניך שמה
מינה להלכ
שאפשר לה
הערה 6.

ראיתי מ"ש
הרב מחר
המנהג של
למישהו מ
ומאחר וא
שם רואה
בנוגע לפ
מדרכי ח
להאריך
והשער ה
אשתו ש
פרשת נש
סתם אנו
בצניעות
מה שכת
ההשכלה
אוי לנו
ועתידות
שאלתי א
פאה וא
מהפאו
כל פוסק
ולהבה"ח
יצרם צו
שיהיו ב
כהיתר
ואמרו
ומחר כ